

BREDASCHÉ

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Donderdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

25 November.

FRANKRIJK.

PARIS, den 21sten November.

De nieuwe turkische gezant *Reschid-pacha* is gisteren middag te Parijs aangekomen. Op den Pont Royal, voor de Tuilerien, brak zijn rijtuig, gelukkig zonder dat de gezant eenig letsel bekwam.

— De *Gazette de France* vermeldde gisteren avond, dat volgens 't geen ter beurs verhaald werd, tegen 's konings rijtuig, toen Z. M. eergisteren van Versailles te Parijs terug kwam, steenen geworpen waren. Dit voorval had een smartelijken indruk op de Tuilerien te weeggebracht en de koning was zelfs des nachts daaraanvolgende ongesteld geweest. De *Moniteur Parisien* loegenstraft dit bericht onmiddellijk. Dit blad erkent dat er steenen tegen 's konings rijtuig geslagen waren, maar volgens hetzelfde was dit veroorzaakt door dat de weg nieuw bestraat was en de paarden in hunnen snellen loop steenen hadden doen opspringen die tegen het rijtuig gekomen waren. De ontsteltenis op de Tuilerien en de ongesteldheid des konings was geheel eene fabel.

— De *Messenger* geeft heden de volgende berichten uit Barcelona: » Barcelona bevindt zich nog in staat van beleg. Al wie zich gewapend vertoont, 't zij hij tot de nationale militie behoort of geen krijgsmán is, zal gefusilleerd worden.

» Er is eene militaire commissie ingesteld, en de ontwapening van de 1de, 3de en 8ste bataillons der nationale garde bevolen geworden.

» De vreemdelingen zijn gehouden zich met de certificaten hunner consuls aan te melden, ten einde in de stad Barcelona te kunnen blijven.

» De nationale militie heeft in een adres aan den regent de begonnen slooping der citadel verschoot.

» De benoeming van de leden die de militaire commissie uitmaken, is in de stad aangeplakt geworden.

» Het stedelijk bestuur van 1841 is door dat van 1840 vervangen geworden.

» De *Constitutionel* van den 16den houdt proclamatie van van *Halen*, van den 14den.

— Bijzondere berichten uit Barcelona tot den 14den gaande, behelzen eenige nadere bijzonderheden omtrent het koet voor den intogt van van *Halen* in die stad. aldaar voortgevolgde. De junta van waakzaamheid ziende van *Halen* van de stad en dat de regent in aantogt was, zond eene deputatie naar laatstgenoemde te Saragossa af. Deze werd echter door *Espartaco* zeer slecht ontvangen; althans, op hare terugkomst te Barcelona, in den avond van den 12den, begonnen de leden der junta aan hunne persoonlijke veiligheid te denken en deden zich passen naar Engeland over Frankrijk geven. Ten gevolge van dien hielt de commissie voor de slooping der citadel op te bestaan en werd dus de arbeid gestaakt. De leden der junta verwijderden zich in stilte, in den nacht van den 13den op den 14den, door de hulptoort van het kasteel; of zij over land naar Perpignan wilden ontkomen, of een vaartuig hadden gehuurd om Marseille of Toulon te bereiken, had men niet kunnen te weten komen. Zij hadden zich genoodzaakt gezien op de gezegde wijze te ontkomen, zoowel om zich aan de handen van den regent te onttrekken, als wegens een volksooploop in den avond van den 12den, meerendeels uit werklieden bestaande, die het hun toekomende loon voor den arbeid aan het kasteel vorderden.

In den morgen van den 14den werd te Barcelona de bekende proclamatie van den regent tegen de radicalen gerigt, ontvangen. De leden der junta hadden van dezelve reeds vroeger kennis gedragen, doch haar geheim gehouden.

Den 13den lagen op de reede van Barcelona twee fransche lijneschepen, een fregat, twee brikken en twee stoomboten.

Den 13den is de generaal *Serrano* met acht bataillons en drie eskadrons, van het noorder leger gedetacheerd, te Lereda aangekomen; zes andere bataillons trokken naar de zijde van Valencia op.

In die stad was het den 12den rustig, en er sedert de jongstvermelde gebeurtenissen niet belangrijks voortgevallen.

Te Madrid hebben de senators en gedeputeerden van Katalonie een adres aan den regent gezonden, om dezels lankmoedigheid voor hun gewest af te smeeken.

Ook eene deputatie van Valencia is te Madrid gekomen en heeft gehoor bij den president van den raad *Gonzales* gehad, bij wien zij de gebeurtenissen te Valencia heeft zoeken te verschoonen. Men ziet in een en ander het bewijs, dat de geexalteerde partij voor de krachtige handelingen van den regent beducht is geworden.

Te Tolosa heeft de generaal *Iturbe* een bevel van den maarschalk *Rodil* bekend gemaakt, waarbij de bewoners der baskische provincien in Navarre gelast worden, onder bedreiging van te worden gefusilleerd, alle wapenen en munitie die zij bezitten, af te leveren.

— Berigten uit Madrid van den 14den melden, dat in de volgende week de krijgsraad uitspraak doen moest in de zaak der soldaten van de koninklijke garde, die in den nacht van den 7den der vorige maand de wacht hadden aan het koninklijk paleis. Van de twaalf beschuldigten waren er echter zeven voortvlugtig. Daarna moest de zaak van den brigadier *Pezuela* en vervolgens die van den hertog van *San Carlos* behandeld worden. De graaf *Requena* is door denzelfden raad tot zes jaren reclusie op Porto-Rico veroordeeld.

In den avond van den 13den is te Madrid het prachtige paleis van de hertogin van *Alba* een prooi der vlammen geworden.

De vermaarde zanger *Rubini* bevond zich te Madrid en is er tot lid der Akademie, afdeeling toonkunst, benoemd geworden.

— Ter beurze van heden (21 November) waren genoteerd: 5 pCt. 116,15; 3 pCt. 80,25; Leening 1841 81,20; Nap. r. 107,25; Spanje 22½; Rom. L. 102¾.

Van den 22den: De koning heeft heden wederom in den raad van ministers voorgestaan.

— In het dagblad van Rijsel van den 20sten November leest men:

» Een bevel van den minister van oorlog schrijft de ontbinding voor, van de legerafdeeling van 20,000 man, die tusschen Rijsel en Valenciennes aan de Belgische grenzen begon zamen te trekken. Dien ten gevolge hebben de reeds rondom Rijsel gekantonnerde troepen en degenen, die onder weg waren, den last ontvangen, om naar hunne garnizoensplaatsen terug te keeren.

— Het spaansch gouvernement is thans begonnen met den verschuldigten achterstand te betalen aan de militairen die tot het fransche vreemde legioen hebben behoord. Degenen die zich in persoon aanmelden, ontvangen de helft van het hun toekomende.

— De *Messenger* geeft heden weder de volgende berichten:

» Den 16den is te Valencia de arbeid aan de slooping der citadel gestaakt; de tijding van de komst van den regent aldaar heeft de woelzieke heethoofden tot bedaren gebracht. De provinciale deputatie van 1837 heeft die van 1841 vervangen.

» Te Barcelona bevonden zich 10,000 man in de stad en den omtrek; de stad was nog steeds in staat van beleg.

Bijzondere berichten uit Barcelona van den 5den houden, dat in den morgen van den intogt des generaa's *Van Halen* door de radikalen nog eenige pogingen tot weerstand zijn gedaan; groepen volk waren er zamengeschoold, de nationale militie werd opgeruid en de klok van de hoofdkerk geluid om het gemeen te wapen te roepen; maar de autoriteiten en het meerendeel der nationale garde soldaten begrepen te hebben, dat weerstand nuttelooz zou zijn, zoodat die pogingen geen gevolgen hadden. Een bataillon der nationale garde is den kapitein-generaal te gemoet getrokken, die daarop tegen den middag zijn intogt in de stad deed, zich naar den politieken steun begaf en de stad onmiddellijk in staat van beleg verklaarde; al de posten werden dadelijk door de troepen bezet.

— Ter beurze liep heden het gerucht dat de hertog van *Alba* weder ingestort was, ja volgens sommigen reeds overleden zou zijn.

De notering was heden (22 November): 5 pCt. 116,30; 3 pCt. 80,35; Idem Leening 1841 81,20; Nap. r. 107,25; Spanje 22½; Rom. L. 103¾.

ENGELAND.

LONDEN, den 21den November.

De hertog van Saksen Meiningen en de hertogin van Saksen Weimar zijn alhier gearriveerd, en hebben zich reeds gedurende eenigen tijd met hunne doorluchtige zuster, koningin *Adelaide* onderhouden.

— Kapitein *Elliot*, die dezer dagen uit China is teruggekeerd, heeft eene langdurige conferentie met den Kanselier van den Exchequer gehad.

— Woensdag morgen is alhier iets gebeurd, dat wel gelukkig geene treurige gevolgen na zich gesleept, maar echter groot opzien gebaard en tot ernstige vermoedens aanleiding gegeven heeft. Bijna gelijktijdig is namelijk in het gebouw der gardes te paard en in de barakken achter de nationale galerij, in Charing-cross, een kogel geworpen, met licht ontvlambare stoffen opgevuld. In het gebouw der gardes viel de kogel aan de voeten van den op post staanden schildwacht neder, die daarvan onmiddellijk aan de autoriteiten kennis gaf, welke nu ijverig bezig zijn om de daders na te sporen, zonder dat het echter tot hiertoe gelukt is die te ontdekken. Velen beginnen nu te gelooven, dat de brand in den Tower niet aan onvoorzigtigheid of toevallige omstandigheden, maar aan de kwaadwilligheid derzelfde boosdoeners moet toegeschreven worden, die thans weder gepoogd hebben twee uitgestrekte en fraaije gebouwen der hoofdstad te vernielen, en men denkt hierbij ook nog aan de geheimzinnige branden op meer dan eene van 's Rijks werven.

— Een groot aantal Londensche kooplieden hebben aan den lord-majoor verlot tot het houden eener volks-vergadering gevraagd, waarin men over de middelen tot bevordering der landverhuizing van zoodanige lieden, die in Engeland zelfs honger lijden, en wier arbeid in de kolonien zoo nuttig zou kunnen zijn, zou beraadslagen. Bij die gelegenheid vindt men gemeld, dat in 1840 85,746 landverhuizers uit Groot-Britanie zijn vertrokken, namelijk: naar Canada 27,025; naar de Vereenigde Staten 38,495; naar West-Indie 1,938; naar de Kaap de Goede Hoop 513; naar Sydney 7,811; naar Van Diemensland 281; naar de westkust van Nieuw-Holland 233; naar Port Philipp 3,201; naar het zuiden van Nieuw-Holland 2,911; en naar Nieuw-Zeeland 1,332.

— Men wil hier met *Paris* bericht hebben, dat toen de spaansche gezant *Ologaza* eene formele nota wegens het zamentrekken van fransche troepen in de Pyrenen wilde indienen, *Maria Christina*, ter vermindering van onaangenaamheden tusschen de beide Regeringen, zich bereid verklaard heeft Frankrijk te verlaten en naar Italië te gaan.

— Een der engelsche bladen behelst, ter gelegenheid van de geboorte des troonopvolgers, met zelfverheffend gevoel aan de uitgestrektheid der bristche bezittingen denkende, het volgende: «Eereschoten tot het vieren der geboorte van den Hertog van *Cornwall* zullen worden losgebrand: in Amerika, langs de stranden der Hudsonsbaai, langs de geheele lijn der Canadasche meren, in Nieuw-Brunswijk, Nieuw-Schotland, New-Foundland, op de Bermuda's, op honderd punten in de West-Indien, in de bosschen Guyana, en op de afgelegen Falklandseilanden, nabij Kaap Hoorn: in Europa, op de Britsche eilanden, van de rots van Gibraltar, uit de onneembare vestingwerken van Malta en op de Jonische eilanden; in Afrika, op de kust van Guinea, op St. Helena en Ascension, van de Kaapstad tot de Oranjerivier; in Azie, van de vesting Aden, in Arabie, tot Karrack, in de Perzische golf, door het Britsche leger in Afghanistan, langs het Himalaya-gebergte, de boorden van den Indus en den Ganges, en van daar tot den zuidelijksten trithoek van Hindostan, op het eiland Ceylon, aan gansche zijde van den Ganges in Assam en Arakan, op het Prins van Walesland en te Singapore, ja zelfs op de kusten van China, op Hong-kong en Chusan; in Australie, in al de volkplantingen, die overal op het vaste land en de eilanden van dat werelddeel zijn aangelegd en in de straten der Nieuw-Zeelanders vaneen scheidt. Geen Prins is ooit in dit of eenig ander rijk, in oude of nieuwere tijden ter wereld gekomen, wiens geboorte op zoo ver van elkander gelegene punten des aardbodems tot openbare vreugdebedrijven aanleiding heeft gegeven.»

— Volgens de jongste telling bedraagt de bevolking van Engeland 7,321,875 personen van het mannelijk en 7,673,633 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 14,995,508; die van Wallis 447,533 van het mannelijk en 463,788 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 911,321; die van Schotland 1,246,427 van het mannelijk en 1,382,630 van het vrouwelijk geslacht; de bevolking van Ierland wordt op 8 millioen en van geheel Grootbritanje op 26 millioen geschat. De vermeerdering der bevolking sedert 1831 wordt op 14½ ten honderd gerekend. Het getal huizen in Grootbritanje (zonder Ierland) is, 3,462,007 bewoonde, 198,061 onbewoonde, 30,631 andere gebouwen, te zamen 3,682,699 gebouwde eigendommen, zijnde 525,220 meer dan in 1831.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. 88½; Spanje 21½; Portugal 18 drie achtsten, ¼; Holland 2½ pCt. 51½; dito 5 pCt. 99¼.

BELGIE.

BRUSSEL, den 22sten November.

De senaat is tegen den 29sten aanstaande bijeengeroepen.

— Eergisteren heeft de politie bij eene huiszoeking in de vierde wijk der hoofdstad, nog weder vier buskruidvatjes ontdekt en in beslag genomen; alsmede denzelfden dag een pak met papieren met eene karabijn aan het adres van den gewezen kolonel *Parant*.

Het parket van het hof van appel en van de regtbank van eersten aanleg alhier, belast met de zaak der gearresteerde personen, betrokken in de jongste zamenzwering, heeft zich laatstleden Zondag met het onderzoek der stukken van het proces, de verbalen der gehoorde getuigen, enz. beziggehouden. Meer dan 260 getuigen zijn reeds gehoord, waartoe in de voornaamste plaatsen van het rijk commissien ter instructie waren gevestigd. Onder de getuigen hebben behoord de kolonel van den staf *de Crucquemburg*, de generaals *d'Hane de Steenhuijse* en *Duval de Blagnies* alsmede andere aanzienlijke personen.

De gearresteerde personen worden nog steeds buiten allen toegang gehouden; alleen den generaal *Lecharlier* en den kapitein *de Crehen* is het vergund iemand in tegenwoordigheid van den directeur der gevangenis te spreken.

Op bevel van den administrateur der openbare veiligheid is zekere fransche Mlle *Panas*, gezegd *Mme Parant*, die wegens het komplot gearresteerd doch later weder in vrijheid gesteld was, over de grenzen gezonden, met passen naar Rijssel.

— Omtrent het lot der 23 ongelukkige mijnwerkers blijft bijkans geen twijfel meer over. Algemeen houdt men het er voor, dat zij of gestikt of onder de ingestorte aarde bedolven zijn. Voorts heeft men reeds de lijken van vijf gestorven mijnwerkers opgehaald; vijf andere, hoewel gekwetst en gebrand, zijn in het leven kunnen behouden worden. Alle mogelijke pogingen worden in het werk gesteld, om tot de 23 ongelukkigen door te dringen, doch de arbeid gaat langzaam voort, uit hoofde van de veelvuldige moeilijkheden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten November.

Z. M. den Koning is gisteren nacht uit de residentie naar Tilburg vertrokken.

— De *Staats-Courant* van gisteren behelst het volgende koninklijk besluit:

WIR WILLEM II;

Overwegende de noodzakelijkheid om de wetten en verordeningen betrekkelijk de geneeskundige politie, en de uitoefeningen der onderscheiden geneeskundige vakken, zoo als die thans voor dit rijk van kracht zijn, te doen herzien, en dezelve in een beter verband te brengen met het belang van den Staat en met dat der bijzondere personen;

Gelet alsmede op de noodzakelijkheid om een einde te maken aan de onzekerheid waaraan de tegenwoordige onvolledige en min voldoende regeling aanleiding geeft;

Op het rapport van Onze Minister van Binnenlandsche zaken van den 20sten November 1841, litt. K, 2de afdeling,

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. Tot de bovenbedoelde herziening eene speciale commissie te benoemen, bestaande uit de navolgende heeren:

J. C. Broers, hoogleeraar aan 's rijks hoogeschool te Leiden; *P. Hendriks*, oud hoogleeraar aan de Groningsche school op Zuiderburg onder Stampwijk; *W. Vrolijk*, hoogleeraar aan het Athenaeum illustre, te Amsterdam; . . . . . *Alexander*, honorair hoogleeraar aan 's rijks hoogeschool te Utrecht; *J. van Dén*, med. doctor te Zwolle; en tot amanuensis bij dezelve den heer *J. P. Heije*, med. doctor te Amsterdam.

2°. Dezelve zal hare bijeenkomsten houden in 's Gravenhage, onder het voorzitterschap en de leiding harer deliberatien van den heer *Van Maanen*; raad-adviseur bij het departement van Binnenlandsche Zaken; welke echter daarbij slechts eene delibererende en adviserende stem hebben zal, hoedanige daarbij evenzeer aan den amanuensis der commissie wordt toegekend

3°. Gemelde commissie zal het resultaat van hare werkzaamheden opmaken en hetzelfde uiterlijk op den laatsten Mei 1842, bij rapport, aan Onzen Minister van Binnenlandsche zaken inzenden.

— Z. M. heeft bepaald dat de ontvangsten der directe belastingen en accijzen te Halsteren en Nieuw Vosmeer (provincie Noord-Brabant) met 1 januarij zullen worden vereenigd tot een kantoort, waarvan Halsteren de hoofdplaats zal zijn.

— Z. M. heeft benoemd tot ontvangers in de provincie Noord-Brabant voor de directe belastingen en accijzen te Halsteren en Nieuw Vosmeer, *E. M. Mattenburgh*, thans ontvanger te Terheyden; te Terheyden, *J. C. Clement*, thans ontvanger te Drunen; te Drunen *M. D. van Mierop*, thans commies der 1ste klasse te Etten; te Oirschot *W. A. Hoppenbouwers*, ontvanger te Reusel; te Reusel, *J. H. van Ingen*, thans ontvanger te Haren; te Haren, *E. C. H. Phaff*, gewezen 1e luitenant der mobiele Noord-Brabandsche schutterij; en te Herpf c. a., *E. G. Bogers*; thans ontvanger te Engelen.

— Door Z. M. is bepaald, dat de jaarlijksche uitzending naar Indië van tweede luitenants der infanterie van het leger hier te lande, op den tegenwoordigen voet blijft, en dat mitsdien behalve die tweede luitenants, welke het indisch leger van de Militaire Akademie ontvangt, jaarlijks nog twaalf tweede luitenants der infanterie naar Indië zullen worden uitgezonden; dat telken jare tusschen de Departementen van Koloniën en van Oorlog zal worden overlegd; of, en zoo ja, hoeveel eerste luitenants der infanterie daarenboven voor de indische dienst zullen worden bestemd; dat voor 1842 dat getal bepaald blijft op tien; dat de uit te zenden eerste luitenants zich uitdrukkelijk zullen moeten verbinden, om ten minste twaalf jaren in Indië te dienen, alvorens aanspraak te hebben op pensioen, behoudens het geval, dat zij door lichaamsgebreken, voor de militaire dienst ongeschikt mogten worden, en dat de uit te zenden eerste luitenants ongehuwd en niet boven de 35 jaren oud zullen moeten zijn.

— Door Z. M. is tot cantonregter te Alphen benoemd Mr. A. A. J. *Clant*. advocaat alhier, en tot officier van justitie bij de arrondissementen regtbank te Brielle, Mr. A. R. *Krayenhoff van de Leur*, laatst cantonregter aldaar.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *Frederik* der Nederlanden is Zondag, en Z. K. H. Prins *Frederik* maandag uit Duitschland in de residentie teruggekeerd. Naar men meidt is Z. K. H. te Arnheim van zijne gemalin gescheiden, om een bezoek bij Hoogheidszels kopinklijken vader op het Loo af te leggen.

Men schrijft uit Leyden dat zijne Excellentie de Minister van Financien vooreergisten aldaar is doorgereisd, om zich naar het Loo, bij Z. M. *Willem Frederik* graaf van Nassau, te begeven. Van het Loo zou Zijne Excellentie een uitstap naar België doen.

Naar voorts gemeld wordt zou Z. M. koning *Willem Frederik* binnen kort naar Berlijn terugkeeren, van waar op het Loo de tijdig ontvangen was, dat H. K. H. de Prinses *Albert* zich vrij ernstig ongesteld bevond.

— In 1827 zijn bij het Departement van Binnenlandsche Zaken onderscheidene opgaven ingezonden, welke gelegenheid hebben gegeven tot het aanwijzen en vaststellen der plaatsen, alwaar de schutterij tot de dienstdoende of wel tot de rustende zou behooren, gelijk mede tot het bepalen van het bedrag, waartoe het active gedeelte in iedere gemeente moest worden opgevoerd, in overeenstemming met art. 22 der wet van den 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17). Intusschen heeft het verloop van dertien jaren, gedurende hetwelke deze opgaven, althans wat de dienstdoende schutterijen betreft, ten grondslag hebben blijven strekken, de gedaante van een aantal gemeenten, met opzigt tot hare schutterlijke positie, geheel zien veranderen. De bevolking is niet slechts genoegzaam allerwege aangegroeid en daar door het vroeger opgelegde contingent buiten verhouding geraakt tot de tegenwoordige bevolking, maar sommige gemeenten zijn ook door deze volksvermeerdering, uit kracht der wet, in de termen gevangen van hare rustende schutterij in dienstdoende te moeten herscheppen; terwijl eene omgekeerde handeling, hoewel uiterst zeldzaam, wellicht hier of elders desgelijks zal moeten plaats hebben. Deze overwegingen hebben het departement van Binnenlandsche Zaken doen bedacht zijn, den gouverneurs der provincien aan te schrijven, om ten gevolge van de laatst gedane nieuwe volkstelling, thans in de sterkte der schutterijen, en, zoo noodig, ook in den aard van deze wapenkorpsen in de verschillende gemeenten, al die verbeteringen te bewerkstelligen, welke geacht mogen worden door de Grondwet en de nu nog bestaande wet gevorderd te zijn. Om daartoe in staat te worden gesteld, heeft het voornoemd Departement de Gouverneurs eenen modelstaat, ter invulling, doen toekomen, waarin al de daarbij benoodigde inlichtingen vervat zijn, terwijl het deszels verlangen is, dat de uitkomsten, die deze werkzaamheden zullen aanbieden, reeds bij de ligting voor de schutterijen van het volgend jaar zullen worden toegepast.

— De Directeur-Generaal van Oorlog heeft voorloopig ter kennis gebracht van allen, die daarbij gading zouden kunnen hebben, dat in den loop der volgende maand, op een nader te bepalen dag, bij 's Rijks stoeterij te Barcelona zal worden overgegaan tot den publieken verkoop van een honderdtal zoo hengsten als merrien en veulens, tot die stoeterij behoorende.

— Maandag en Dingsdag zijn te 's Hage voor het Provinciaal Geregts-hof van Zuidholland de debatten in het regtsgeding van *D. B. Adrian* voortgezet. Men is daarmede zoo verre gevorderd, dat de lijst der getuigen ten bezware ten einde is, en men reeds eenige getuigen ter ontlasting heeft gehoord.

— Men meldt uit Tilburg van den 17den November:

» In den afgelopen nacht, tusschen Zaterdag en Zondag 11., hebben eenige booswichten eene herhaalde poging tot geweldadige inbraak gedaan aan de woning van Mej. de Wed. *J. van Gemert en Zonen*, boekdrukkers en zilvermeden alhier. Na in den tuin geslopen te zijn, hadden zij reeds door middel van een breekijzer, waarvan een stuk gevonden en in hadden der politie is, een groot gat in den zijmuur van het huis gebroken, toen zij, het zij door de bewoners van het huis, het zij door het afbreken van hun werktuig in hunne schandaal gestoord en verjaagd geworden zijn.»

— In de *Rotterdamsche Courant* van gisteren leest men het volgende ongeval:

» De stoomboot *de Agrippina*, toebehoorende aan de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, in den morgen van den 19 dezer van hier vertrokken, heeft in den namiddag van dien dag nabij Tiel een lek bekomen aan bankboordzijde, zoodanig dat de bevelvoerder zich heeft genoodzaakt gezien om tot behoud van schip en lading het diep water te verlaten, en het schip op eene geschikte plaats op het zand te zetten, en wel boven Tiel in de nabijheid van Leeuwen. De lading is met den meesten spoed op dek gebragt en in ligters overgeladen; door alle mogelijke hulp is men het water meester geworden en dacht men het stoomschip weder spoedig in vlot water te brengen. Buiten de beschadiging van een gedeelte der lading, heeft men bij dit ongeval geene ongelukken te betreuren.

— De uniform van de officieren der infanterie bij het Luxemburg-Limburgsche contingent is de volgende: eene groene, korte jas, met amarantkleurigen kraag en opslagen, zilveren épauletten, zilveren sjaap en knopen, broek met amarantkleurige strepen, en spitse chakot met zilveren ornamenten. Reeds zijn enkele officieren met die uniform in de residentie gezien.

» Eergisteren heeft te Amsterdam de jaarlijksche algemeene vergadering, tot het geven van openbaar verslag en het doen der prijsuitdeeling, plaats gehad bij de Koninklijke akademie van beeldende kunsten aldaar, onder het voorzitterschap van den heer vice-president van den raad van bestuur, *Jacob de Vos Willemsz.*, in het bijzijn van onderscheidene genoodigden en leden der akademie. Uit het verslag bleek, onder anderen, dat het getal der leerlingen in den afgelopen cursus, ongeveer 500 heeft bedragen.

— Laatsleden Woensdag heeft te 's Hertogenbosch, in de zaal van het *Casino*, de jaarlijksche uitdeeling plaats gehad der prijzen aan de leerlingen der Koninklijke school voor de nuttige en beeldende kunsten. De voorzitter van het bestuur, de heer Mr. *A. G. Verheyen*, lid van de eerste Kamer der Staten-Generaal en burgemeester dier stad, opende de plegtigheid met eene redevoering: *over den mensch, als het behoefstige en te gelijk als het voortreffelijkste schepsel in dit ondermaansche.*

— Uit Petersburg wordt van den 13 geschreven, dat, bij Keizerlijk rescript, de vereeniging der zoogenaamde Russische akademie met die der wetenschappen besloten is. Dien ten gevolge zal laatstgenoemde akademie voortaan bestaan uit drie afdelingen, als: 1°. voor de natuurkundige en mathematische wetenschappen; 2°. voor de Russische taal- en letterkunde; 3°. voor de geschiedkundige wetenschappen en philologie.

Het volgend schrijven door een onzer geaboneerde ons toezonden, hebben wij de plaats niet kunnen weigeren:

EERE WIEN MEN EERE SCHULDIG IS!

Ik leze daar in Uw Ed. Courant van heden Zondag den 21 dezer aan mij (als *Nederlander*) hoogst aangenaam berigt.

Te weten: dat door den Heer Horlogiemaker *J. van Loon*, te Tilburg, onzen Landgenoot eene schrandere uitvinding gedaan is, van een machine tot karnen geschikt, waardoor handenarbeid en gebruik van paard- of hond gespaard wordt.

Hulde doende aan onzen Landgenoot den (mij onbekenden) Heer *van Loon*, is het mij evenwel niet doenlijk te zwijgen bij het lezen van evengemeld berigt.

Gelieve dan te weten: dat ik in den jare 1808 op *Alphen-Hof* te Westbroek (een klein dorpje in deze provincie) wonende, aldaar in kennis en Buurschap kwam met den nu nog levenden 80 jarigen Grijsaard den timmerman *JAN DE GROOT* wiens theoretische kunde in zijn vak mij dikwijls ongeoorloofd deed zeggen: die man hoort niet op een Boerendorp; om zijne talenten moest hij architect of fabriekant te het naburig *Utrecht*, ja al was het in *Amsterdam* zich bevinden; daar behoorde hij te zijn.

Evengenoemde *JAN DE GROOT*, bezwaard met een talrijk huisgezin, vermoeid thuiskomende, was het des 's nachts zeer onaangenaam, door het geschrei van zijn kind in de voor zijne bedstede staande wieg liggende, gedurig wakker gemaakt te worden en in zijne verlangde en noodige rust zich gestoord te zien, terwijl hij door het nu en dan ter verpoozing zijner huisvrouw aan het wiege koord te trekken, op een middel bedacht werd om zulks te voorkomen.

Toevallig komt hij in een keuken waar een loopend spit in werking was, dat te zien en zijnen geest daar op te spitsen was het werk van denzelfden oogenblik; hij komt thuis, gaat aan het werk en binnen weinige dagen had hij voor het in beweging brengen der wieg hetzelfde uitgevonden als den Heer *van Loon*; de wieg wordt in beweging gebragt en loopt een kwartier uur's, zijn kind slaapt en blijft in rust.

Zijn genie moet daar niet in berusten: hij houdt een koe voor zijn huishouden die hem melk en boter geeft, zijne dochters beurtings staan aan den karn-molen, een paard er voor te houden is hem te kostbaar, maar het loopend spit — de wieg — zijn zijne wegwijzers; in zijn achterhuis zooveel hem de plaats voor zijn timmermanswinkel overlaat, graaft hij eene diepte om het gewigt van *Lood*, *Ijzer*, *Steenen* en wat al zwaarte kan aanbrengen te kunnen innemen, van zoodanige hoogte als dat boeren achterhuis hem maar eenigzins veroorlooft.

Hij maakt een karn-molen — en zijne uitvinding gelukt volkomen, het opgewonden kabeltouw duurt 20 & 22 minuten — nog eenmaal opgewonden en den tijd van een 4 uur benoodigd tot het maken en afscheppen van room en boter, is naar wensch ten einde gebragt.

Zoodra verneem en zag ik dit niet, of ik vervoegde mij bij mijnen altijd hooggeschatten Leermester *ROSSIGN*, mijnen almede overledenen vriend *DE BEAUFORT* en den (in leven zijnde), om zijne kunde bekende Apotheker *W. VAN DIJK* te Utrecht, en verzocht aan dit *Arrietal* bevoegde beoordeelaars om (zoo als 's mij voorkwam) aan deze voor ons Land vereerende uitvinding het gevolg te doen geven dat ik verlangde, het zij eene Medaille — Octrooi — of remuneratie, te zoeken bij welk genootschap of Maatschappij waar zulks ter kennis moest gebragt worden.

Na meer dan een jaar daarop gewacht te hebben was het resultaat: dat *wel de applicatie, maar niet de uitvinding nieuw was, en er dus aan geene van de drie door mij voorgestelde beloningen voor mijn huurman en dorpsgenoot kon gedacht worden*; ik beruste nog niet, maar stel hem voor, om in het klein van eiken hout een model van zijne uitvinding te maken om zulks in persoon, naar de toenmalige ophanden zijnde tentoonstelling te Amsterdam te brengen, al in de hope van een of ander gewenscht gevolg voor hem en zijn talrijk huisgezin: dan wat gebeurt er? op een dag van Utrecht komende, houdt hij mij staande en zegt: ik heb aan een fransch generaal dat karmolentje best verkocht: ik vroeg hem 50 guldens en hij gaf mij zonder af te dingen 10 dukaten. Ik herinner mij met een fransch generaal (vergis ik mij niet, den generaal naderhand maarschalk GROUCHY) bij den Heer RANDORF gedineerd te hebben en aan tafel (als Hollander trotsch op die uitvinding van een Boereu timmerman) zulks verhaald te hebben. De goede LODEWIJK NAPOLEON vertrok kort daarop en *noch* van tentoonstelling *noch* van een op nieuw door DE GROOT vervaardigen van een dito karmolentje in het klein, heb ik meer gehoord. Ik verliet weldra ook *Alphen-Hof* en weet alleen dat de 80 jarige grijsaard nog leeft.

En daar *dit* mijn bericht naar waarheid den avond van het leven van dien eenvoudigen, braven huisvader vervrolijken zal, haaste ik mij Uw Ed. dit ter plaatsing te zenden, op het daarna aan dien miskenden of liever onbekenden kunstenaar te doen mededeelen of zelve mede te deelen.

Uw Ed. dienstvaardigen Dienaar
THS. HEN. PAUW,
 Landeigenaar op *Over-vliet* aan de *Meern*,
 en Lid van het Genootschap voor Landbouw en
 Kruidkunde te *Utrecht*.

Maatschappij tot leniging en ondersteuning der behoeftigen door het verschaffen van Werk.

Het Bestuur der opgemelde Maatschappij verzoekt bij dezen vriendelijk diegenen, welke weldadig hebben gelieven bij te dragen tot daarstelling van het Fonds, om wel die Huisgezinnen, welke bij hen bekend zijn als de meest dringende behoeften aan handarbeid te hebben, vooral wat de *Vrouwelijke handwerken* betreft, van eene schriftelijke aanbeveling te voorzien, als zullende deze in de eerste plaats ter bekoming van Werk, bij voornoemd Bestuur in aanmerking komen.

Breda, 24. November 1841.

J. W. DE BRUYN, Voorzitter.
 J. A. VAN DER BURGH, Secretaris.

185te KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

- 1° Trekking: N°. 11295, 13553, 24117, ieder een prijs van f 1000.
 2° — N°. 21007, f 20,000; N°. 5116, 10068, 13563, ieder f 1000.
 3° — N°. 14856, f 2500.
 4° — N°. 23223, 2496, ieder f 1000.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (23 November) werden verhandeld: Ned. 2 1/2 pCt. 51 5/16, 1/2; dito 5 pCt. 99 3/4, 7/8; dert. zest., 3/4; Kansb. 25 5/16, drie achtste; Syndik. 4 1/2 pCt. 91, 7/8; dito 3 1/2 pCt. 76 7/8; Handelsm. 155 5/8, 3/4, 5/8; O. I. 5 pCt. 97 1/2, negen zest.; Ardoin's 21 negen zest., 1/2; dito Coupon 21, 1/4; oude Russen 105 1/2; dito 4 pCt. 86 7/8; O. Met. 105; Amerik. Bankact. 8.

185STE LOTERIJ.

Bij MOEREL EN COMP., Splitters der Koninklijke Nederlandsche Loterij, te Breda, is in de 1° Klasse weder getrokken, op N°. 21007, de kapitale prijs van f 20,000.

Op N°. 24117, " " " " " 1000.

Bij Bovengemelden zijn nog HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in Koop en Huur Prijs-Courant te bekomen.

Administratie der Domein-Goederen

VAN

Z. K. H. Prins FEDERIK der Nederlanden.

RENTAMBTE Breda. — PROVINCIE NOORD-BRAABAND.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

SCHAARHOUT.

in de Dominiale Bosschen en Plantaadjen.

De Rentmeester der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FEDERIK der Nederlanden te Breda, als daartoe geautoriseerd, zal op Maandag den 29. November 1841, des morgens ten negen ure, ten Huize en Herberge van A. VAN ALPHEN, in den Zandberg, buiten de Ginneken-Poort, te Breda, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSEN, residerende te Breda, publiek Verkoopen: als in het

Olvenhoutsch-Bosch, onder *Ginneken*,

17 Kavels SCHAARHOUT.

Mastbosch, onder *Ginneken* en 's *Princenhage*,

11 Kavels SCHAARHOUT.

Liesbosch, onder 's *Princenhage*,

9 Kavels SCHAARHOUT.

Op het *Speelhuis*, onder *Teteringen*.

11 Kavels SCHAARHOUT.

Onder *Rijsbergen*,

Een Kavel SCHAARHOUT.

Alles breeder bij Biljetten omschreven en zijn de *Conditionen van Verkoop* te lezen ten Kantore van den Rentmeester voornoemd, en zijn bij den *Plantaadjemeester* en *Boschbeambten* nadere *informatien* en *aanwijzing* te bekomen.

De Rentmeester voornoemd,
M. SMITS.

UIT DE HAND TE HUUR,

om met 1°. Mei 1842 te aanvaarden:

Een wel ingerigte KOREN-WINDMOLEN met MOLENAARSWONING en Perceel BOUWLAND, alles bij elkander op den Dijk in de volkrijke Gemeente *Hedel*, staande en gelegen. Te bevragen ten Kantore van den Notaris P. C. VAN DER PANT, op het Kasteel te *Amerzoden*.

** Door C. A. VIEWEG, Boekhandelaar te *Nijmegen*, is algemeen verzonden:

Het PROSPECTUS wegens de uitgave van eene LEVENS-BESCHRIJVING van wijlen Z. E. den Heer Luitenant-Generaal C. R. T. Baron KRAYENHOFF, in leven Inspecteur-Generaal der Fortificatien en van het Corps Ingenieurs, Mineurs en Sappeurs.

Het was te denken, dat van zijn merkwaardig leven eene beschrijving zoude uitgegeven worden; doch het was niet minder te voorzien, dat niemand in staat zoude zijn, dezelve met volle zekerheid van het gebeurde, te leveren. Wijlen de Luitenant-Generaal C. R. T. Baron KRAYENHOFF hiervan overtuigd, besteedde de laatste dagen van zijn werkzaam leven tot het te boek stellen van al die bijzonderheden, welke zijn belangrijke levensloop zoo ruimschoots opleverde en die tevens voor de geschiedenis des vaderlands van zeer groot belang te achten zijn.

Bij uitersten wil, droeg Zijne Exc. de Luitenant-Generaal C. R. T. Baron KRAYENHOFF de uitgave van deze, zijne eigene, levensbeschrijving op, aan den Hooggeleerden Heer H. W. TYDEMAN, Hoogleraar te *Leiden*, die deze vereerende taak met welgevallen heeft op zich genomen, zich verstellende den eigenhandigen tekst van den Generaal met de noodige aanvullingen te voorzien, en het een en ander door bijlagen, uit de papieren en documenten, door Z. Exc. nagelaten, op te helderen.

Het Prospectus is gratis bij alle Boekhandelaren des Rijks verkrijgbaar.

** Door BROESE & COMP., te Breda, is uitgegeven en bij de voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

I. TABELLARIÏSCH OVERZICHT VAN DEN OUDERDOM VAN HET PAARD, door A. J. DE BRUYN, *Adjunct-Paardenarts der 1ste klasse*.

Deze Tabel stelt voor 15 zeer nauwkeurig geteekende Afbeeldingen van het GEBIT DES PAARDS, van het 3de tot het 17de jaar, met eene korte uitlegging nevens ieder jaar, voor den geringen prijs van 50 Cent.

II. HANDLEIDING TOT DE LEER VAN HET HOEFBESLAG, of nauwkeurige Beschrijving van den Bouw of het Maaksel van den Hoef des Paards; der Hoefziers en der verschillende Duitsche, Fransche en Engelsche wijzen van Beslaan, alsmede van het Beslaan zelf, voorgedragen in 10 lessen en met eene uitstaande goed uitgevoerde Plaat voorzien, die, behalve negen Afbeeldingen, tot de Ontleedkunde van den Hoef betrekking hebbende, een Model-Hoefzier, in dezelfde natuurlijke grootte afgebeeld, bevat, door F. C. HANSEN, *Vee-arts der 1ste klasse, Adjunct-Paardenarts, Chef der Vétérinaire Dienst bij het Regiment Rijtende Artillerie*. Prijs 90 Cents.

III. VERHANDELING OVER DEN KOLDER DER PAARDEN, vooral uit een geregteijk vee-artsenijkundig oogpunt. Naar het Hoogduitsch van F. NUSSEN, vrij gevolgd en met vele Aanmerkingen vermeerderd door denzelfden Schrijver. Met eene voorrede voorzien van Dr. A. NUMAN, *Hoogleraar, Directeur der Vee-artsenij-school te Utrecht*.

Dit Werkje bevat eene volledige en nauwkeurige beschrijving van deze in ons land veelvuldig voorkomende ziekte in al hare verschillende vormen, en geeft tevens gewigtige wenken aan de hand, die voor elken Ziektenlijdende, doch vooral voor den geregtelijken Vee-arts van het hoogste belang zijn, en zijn gevoelen over den last of niet wetigen koop of verkoop van het daaraan onderhevige paard bepalen of wijzigen. Prijs 90 Cents.